

центръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 44.

Luni, 29. Octomvrie.

1845.

КРЪЧЕА ДИНАСАЪ,

с а ѝ

Че есте а се сокоті деспре везтъл ракиълзі?

(Брмаре)

Преотъл. Къ дъре се съ кзпоскъ ши ачеста! Кіар ши къ ведівіи чеі маі марі джкъ нъ пътъръ фаче німік асте джсодірі, къчі еі зічаа: „Ноі джкъ нъ вем фъръ кзмпет, алдіі фак ши маі ръѣ декът ноі!“ — Чел маі маре ръѣ ера къ „джсодіреа де кзмпет“ нічі атъта нъ пътеа опрі, ка съ нъ споріаскъ пътъръл ведівімор; къчі фіндекъ везтъл ера ертат, аша ъні се дедаръ ши къ пекзмпетъл ши не песімдіте ажъпсеръ дж пъкатъл лъкоміеі. Къ ън кзвът „джсодіреа дж контра пекзмпетълзі“ саѣ „джсодіреа де кзмпет“ а съвършіт пъдіп саѣ кіар німік; джчепъръ а черка дж тот тіпъл, джсъ німік пътеа се ажъте: „Пътереа амъдіторе а ракиълзі а фост маі пътернікъ ка тоте стръдъріле ши остепеліле.“

Ън дърап вътръп. Ар фі тревзіт съ стеаргъ ракиъл къ тотъл, ачееа ар фі ажътат.

Преотъл. Дж ърмъ дъпъ че дж тімп де 13 ані саѣ черкат тоте міжлоачеле пътіпчіоасе дждешерт, спре а дж-

педика ведіеа дж овщі; се хотъръ ши міжлокъл ачеста. Дж апл 1826 се фортаръ джсодірі каре се джцелесеръ ка съ нъ маі веа вінарс нічі декът. Ачестеа саѣ пъміт пе сіне джсодірі де контепіре. Еле се сіміа спре а адъче ши пе алдіі ла ачест пропъс крещінеск ши лъкараръ спре ачееа ка де тот се скоадъ ракиъл дж овщі. Къчі — зічаа еі — маі ътеіѣ тревзіе депъртат ракиъл дакъ воім съ джчете непорочіреа, че не віне дж ракиѣ! Де съ ъа астъпа ісворъл, тревзіе съ сече ши ръѣл!

Месеріешъл. Ачееа о кзцетаръ ши о фъкъръ віне! Дар че аѣ зіс алдіі ла ачееа?

К А П. II.

Че зісеръ алдіі ла ачееа.

Преотъл. Чеі ъні ши чеі джцеленді дж овщі се вкъра ши се джвоіръ; джсъ чеі ъшорі де міпте, джрвътъдідіі ши педцелендіі рідеа ши і батжокоріа пе чеі къ ън кздет ши дъбла съ ле джпедече остепеала крещінеаскъ. Маі къ сеамъ де фъіма сѣрпаріі ши фечіоріі лор, кърчіѣтаріі, фербъторіі де ракиѣ ши сервіі лор; ачестіа тоді сар фі вкърат дж тоте ініма, дакъ ведіеа сар фі тот лъдіт!

Ън дърап. Везі віне ъпор кърчіѣ

марі фърте ле ар плъчеа дакъ лъкръторіі ар веа ла дъншіі тот че къщигъ не се птъмъвъ ші поі църаніі нѣ ам да птъмътъріле пентрѣ ракіѣ. Лор нѣ ле пасъ німік де віртътеа къмпетълві! Де ар дъмъла фемеіле ші пръпчії кіар голі неавънд пъне а касъ; ачеаа тот зна ле есте, еі дші аѣ къщигъл, дакъ ракіѣл лор се веа тот.

Преотъл. Длкъ ші веѣторіі де ракіѣ лъкраръ не о тълъ къ кърчѣмарі; къчї пъп' акъм фіе-каре върват де чїнсте се дъчеа къ дъншіі тот ла о кърчѣмъ, акъм дакъ се лъпъдаръ дїн овще тоці вървадїі чеї де чїнсте де веѣтѣра віпарсълві, рътълънеа нѣмаї сїнгѣрі еї. —

Ън църан. Ка чеї рѣїошіі дн овще!

Преотъл. Длтр'ачеаа орї ші кът аѣ ріс ші аѣ хълїт ачестї прїетенї а ракіѣлві, тотъшіі ачеї іѣвїторї нѣмаї де къщигъл лор нѣ пѣтѣрѣ фаче німік дн контра челор маї вълї! Дѣмнезеѣ апѣрѣ ші днашїнтъ вінеме, ші чїне поате дн контра лві Дѣмнезеѣ? Фіе-каре прїчепѣ вшор а кърві спїріт (дѣх) фїї аѣ фост ачеї непре-тенї аї къмпетълві ші къ дъншіі аѣ вор-вїт нѣмаї пентрѣ фолосъл лор ші нѣ пентрѣ ферїчїреа ко-оаменїлор сѣї. Дрепт-ачеаа челор днцелендїі п'а стрїкат німік дефѣїмътрїме лор, чї ачеїїа аѣ днчепѣт ші маї тълт аї зрїсі. Днсоціріле де къмпет днчепѣрѣ акъм а къпъта тот маї тълдїі партїзанї; дн сате ші дн четъдї се днсоцірѣ тоці чеї трежї, тоці претенїї дрепдї аї оменїреї ші тоці креїїїїі чеї адеврѣадїі ші днчепѣнд дїн бра ачеаа п'аѣ веѣт нічї декът ракіѣ. Мълдїі карїї п'аѣ воїт а їнтра дн „днсоціріле де къмпет“ їнтрарѣ дн астъ „соціетате де контенїре.“ „Ної ам вълзѣт — зїчеа еї — нѣмаї де-

кът, къ днсоціріле челеа дїптъїѣ ера нѣ-маї тълсѣрї де жѣмътате, шї токма пентрѣ ачеаа пої п'ам врѣт а щїі чева де еле; їар дакъ се чере лъпъдареа де віпарс, аша цїнем къ вої, къчї ачеаа поате ажѣта.“ — Деосевї лъкра преоції шї докторїї непре-цетат пентрѣ контенїре, де време че а-чештїа щїеа преа віне, кът е де перїкъ-лоасъ веѣтѣра віпарсълві моралїтъдеї шї сълпътъдеї отълві. Нѣмаї о грїжъ маї а-веаѣ? кредеаѣ адекъ: „къ лъкръторъл де рълд ла а са лъкраре амарѣ дн фервїн-цалъ шї дн фріг нѣ с'ар пѣтеа лъса къ тотъл де ракіѣ; ар фї а се теме дарѣ, къ ачестїа ар сѣфери, ар лънцезї шї с'ар фаче фърѣ пѣтере.“ — Воїѣ се въ чїтеск зр-тълтоарѣа їсторїе, кареа о повестеїде де-спре сїне зн пърїнте де касъ днцелент, шї дїн каре ведї пѣтеа прїчепе кѣрат, кът де пѣїїа кредеа оаменїї ла днчепѣт дн стерѣереа де тот а ракіѣлві.

„Кълд ам азїт (аша повестїа дън-съл) предїка чеа зптеїѣ деспре контенї-реа тоталъ, нѣ їам дат крезълтънт, саѣ маї віне ка сѣ тълртърїесек кіар, м'ам фост сълпѣрат, къчї сокотїам: преа де парте а мерс лъкръл шї ва адъче стрїкърї ка орї каре тречерї песте тълсѣрѣ. Дрепт къ декът міне міне нѣ ера маї маре непріе-тен а некъмпетълві; ам крезѣт днсѣ къ къмпътата гѣстаре а віпарсълві ар фї де треѣвїндъ оаменїлор, карїї сълт сїлідї а сълвърші лъкрърї греле афарѣ дїн касъ шї дн зїле фервїндї. Татъл меѣ длкъ дн веа: тотъшіі днї адѣк амїнте, къ (кълд ерам де 14 анї) дн тот тїмпъл сечерї-шълві ераѣ де ажѣнс 9 кофе де ракіѣ пентрѣ дълсъл шї пентрѣ сечерѣторї. Дѣпъ че ка де анї 20 м'ам тълтат дела дълсъл,

дї тревзіеа тот пе атѣта тїмп 55—56 кофе; — днтрѣ атѣта с'аѣ dedat oamenii дп б апї кѣ гѣстареа ракізлѣї, днтрѣ атѣта а крескѣт вестѣра ракізлѣї. Тотѣші п'ам кѣцетат маї мѣлт асѣпра ачестеї а-рѣтѣрї, тѣкаркѣ ера кіар, кѣткѣ дп апїї dїntѣїѣ тот ачелѣа лѣкрѣрї греле кѣ 9 кофе днтокма de vine лѣаѣ пѣтѣт сѣвѣрші шї кѣ асѣел ракізл пѣ ар фї токма de тревзіоцѣ.“

„Кѣнд мѣ апѣкаїѣ de пропрїеа теа економїе, зрматїѣ есемплѣл татѣлѣї меѣ шї кредеам кѣ асѣел тревзіе сѣ фїе кѣ вестѣра пе тоатѣ zїoa а ракізлѣї. Кѣнд азїїѣ ачеа предїкѣ деспре контепїре, жѣ-декаїѣ кѣткѣ пѣ прїчепе нїмїк дїп лѣкрѣ омѣл ачела каре днтрѣрѣце, кѣткѣ тодї оаменїї дпкѣ шї чеї de рѣнд ла тѣте лѣкрѣрїме лор с'ар афла дп сѣпѣтатекѣ мѣлт маї вѣпѣ дакѣ п'ар веа ракіѣ. Днтр'ачеаа дѣпѣ че м'ам днторѣ авасѣ, кѣцетатїѣ маї кѣ deadїнсѣл асѣпра ачелора че ам азїт дп вїсерїкѣ. Дпкѣ шї дп зїлеле зрмѣ-тѣре м'ам депрїнс кѣ ачеле шї вѣзѣнд атѣтеа непорочїрї мѣлте пе каре ле про-дѣче ракізл днтре семенїї меї, zїсеїѣ дп мїне дпсѣмї: „Даке ар фї дрепт кѣ ѳменїї се поатѣ трїї кѣ тотѣл фѣрѣ ракіѣ, шї апої леар мерѣе дп адевѣр маї vine, ачеаста ар фї о порочїре маре, зп хар а-девѣрат дела Dѣmnezeѣ, кѣчї асѣел с'ар пѣзї авереа, сѣпѣтатѣа, віада, пачеа do-местїкѣ шї сѣфлетѣл мѣлтор ѳменї. М'ам хотѣрѣт дарѣ ка сѣ фак черкаре дпсѣмї кѣ мїне шї сѣ пѣ веѣ нїчї декѣт ракіѣ дп рестїмп de треї лѣнї. Дар деспре ачеаста п'ам днцїїндат пе нїменеа, ка сѣ пѣ фїѣ сокотїт de певѣп, кѣчї атѣнчї чеї маї мѣлцї ѳменї дпкѣ тот рїдеа шї ватжокорїа треа-

ва кѣмпетѣлѣї (дар акѣм се рѣшїнеазѣ кѣ аѣ фѣкѣт аша). Дпкѣ п'аѣ трекеѣт треї лѣнї, кѣнд шї днчепѣїѣ а креде кѣ поза днвѣдѣтѣрѣ de кареа мѣ дндоїам маї пайнте, ѣ тотѣші дреаптѣ! Еѣ тоате аче-леа лѣкрѣрї греле днтокма ле пѣтеам днполнї ка шї маї пайнте, ва дпкѣ пе вѣзѣте мѣ сїмцїам маї vine ка маї пайнте. Хотѣрѣїѣ дарѣ а маї днтїнде прова дп-кѣ пе треї лѣнї. Дѣпѣ тречереа ачестор б лѣнї м'ам дпкредїндат деплїн, кѣткѣ пѣрререа теа кареа ѣ пѣрререа ачелор маї мѣлцї ѳменї, адеке: „Кѣткѣ ракізл ѣ прїї-тор пентрѣ лѣкрѣторїї de рѣнд“ ѣ кѣ то-тѣл фалсѣ! О, ачеаа ѣ рѣтѣчїреа шї сѣ-перстїдїеа чеа маї маре дп карѣа поате кѣдеа омѣл кѣ мїнте! Ам черкат дарѣ дпсѣмї кѣ мїне, шї афлаїѣ кѣ ачеа пре-дїкѣ а кѣпрїнс дп сїне адевѣр лѣмїнат, шї кѣ шї аїчї се поате днцелѣе днтрѣ аде-вѣр: „Ферїчїдї сѣлт чеї че пѣ вѣд шї кред тотѣші.“ — Маї тѣрзїѣ ворвїѣ шї кѣ сервїторїї шї лѣкрѣторїї меї деспре овжетѣл ачеста шї пе хотѣрѣрѣм кѣ тодїї дїппрезпѣ, зп ап днтрег а пѣ веа нїчї де-кѣт ракіѣ. Акѣм шї сѣлт треї апї декѣнд кѣ тодїї п'ам вест нїчї мѣкар о пїкѣтѣрѣ de ракіѣ, шї сѣлтем тодї тарѣ дпкредїн-цадї, кѣткѣ нїчї одатѣ п'ам фост аща сѣ-пѣтѣшї шї фрещї, нїчї одатѣ пѣ нѣ аѣ фост лѣкрѣрїме аша de зшѣре шї днтре пої п'ам вїедѣт нїчї одатѣ маї кѣ пѣ-чере ка акѣм. Дрепт ачеаа чїне арѣ зрѣкї de азїт, се азѣ.“

Зп цѣран. Пѣрїпте, ачеаа а фост о історїе фрѣмоасѣ. Мѣртѣрїсїнд адевѣрѣл, кіар аша шї с'а днтѣмплат шї мїе, ка а-чествї цѣран дїп Амерїка, еѣ дпкѣ п'ам крѣзѣт кѣ лѣкрѣторѣл de рѣнд п'ар пѣ-

теа виедѣи фъръ ракиѣ. — Дар че се фъркъ маї апої?

Преотѣл. Дн фис-каре лок се ворвѣа деспре ачеаста треавъ, акѣм о де фѣмаръ, акѣм о лъдаръ. Пар чеї маї мѣлци фъчеа ка ачест пѣрпте де касъ: еї фъркъ провъ, кѣчї маї пѣпте нїчї декът нѣ се поате жѣдека. Днсъ карїї фъркъ провъ аѣ превъзѣт нѣмаї декът, кѣ ар мерце фърте вїне шї фъръ ракиѣ, ва днкъ маї вїне. Аша кѣ днчетѣл кѣпоскѣръ маї мѣлци, кѣ е кѣ тотѣл песте тревъзїндъ шї тотдеавна їнтраръ маї мѣлци дн днсодрїме де контенїре. Пе дрепт се пѣте зїче кѣ „Dumnezeѣ пе възте а вїне-кѣвѣпнат треава ачеаста!“ Фоарте репедѣ съ лѣдрїр днсодрїме прїп тоатъ деара. Чеї де фърпте, чеї маї де жос, авъдїї шї сѣрачїї, жѣпїї шї вѣтрѣпїї, вѣрвадїї шї фемеїле се сѣвскрїсеръ шї маї алес тодї ачеїа карїї дїнеа рѣнд шї леде дн касъ шї дн овѣдїї. Анї пѣдїнї трекѣръ шї а-мѣдїї рїсѣл шї ватжокѣра непретенїлор ачестеї тревї крецїпешїї, кѣчї еї дншїї се рѣшїнаръ де а лор вшѣрїме шї рѣзтате. Дндатъ че с'а доведїт кѣ ракиѣл ар фї кѣ тотѣл песте тревъзїндъ, нѣмаї декът се лѣмѣрї шї атѣта, кѣ оаменїї нѣмаї дн плак ар вої сѣ'л маї веа. — Лѣдрїреа чеа репедѣ а днсодрїлор с'а ажѣтат маї алес прїп ачеаа, кѣ фамїїїле шї овѣїле каре се лѣпѣдасеръ кѣ тотѣл де вїнарс, трѣїа маї ферїчїдї, маї днпѣчївїдї шї маї сѣпѣтошї, ка маї пѣпте! Ла мѣлци стареа възъ крецѣа пе зї че мерцеа. Кѣте вѣл каре прїп а са економїе неорѣндвїтъ шї десфърнатъ а кѣзѣт дн деторїї, акѣм скѣтѣ де тѣте. Мѣїерїле шї прѣпчїї а атѣтор месерїешї, карїї маї пѣпте днвѣла рѣѣ

днвѣрѣкадї, акѣм дн ап дн ап се пѣтеа днвѣрѣка маї вїне, кѣчї ванїї пе карїї маї пѣпте 'ї аѣ дат дн кѣрчїѣме шї ла фервѣторї де ракиѣ кѣ каре ачештїа трѣїа комод шї невестеле шї ле днвѣрѣка помпос, ванїї ачештїа їаѣ днтревъзїндат дѣпшїї акѣм спре вїнеме фамїїеї лор. Днор пѣрїндї кѣ дѣрере ле пѣреа рѣѣ кѣ нѣ с'а днчепѣт днсодрїме де кѣмпет днпѣпте де анї 20, кѣчї асфел еї с'ар фї фъркът кѣ кѣдїва талерї маї авъдї. Днїї аѣ шї днчепѣт ашї адѣпа кѣте вн кѣпїтѣлаш, кѣчї ванїї пе карїї еї маї пѣпте 'їаѣ дат пентрѣ вїнарс дї дїнеа акѣм дн вѣзѣнар, саѣ дї вѣга дн врео касъ де пѣстраре. Кѣ вн кѣвѣпнат: Стареа възъ се рѣдїка дн фамїїї шї дн овѣдїї, каре с'аѣ фъркът пѣрташї кѣмпетѣлѣ шї аѣ пѣрѣсїт ракиѣл.

Дн дѣрап. Ве зї вїне кѣ с'ар пѣстра кѣте о грошїдъ де нѣ с'ар маї веа ракиѣ; днсъ нѣ с'ар вѣрка аша сѣс, алес ла пої вѣсторїї чеї кѣмпѣтадї.

Преотѣл. Ачеаа е о сокотеалъ кареа се пѣте фаче вшор. Съ нѣ прївїт ла чеї вѣдївї, кѣчї ла дѣпшїї е шїѣт, кѣмѣ еї прїп ракиѣ тот мереѣ скапѣтѣ. Съ лѣзѣм нѣмаї пе вѣсторїї кѣмпетадї, кѣ тотѣшї де ачештїа сѣпт маї мѣлци дн овѣдїї. Кѣт се сокотеѣе пе о зї пе сеама вѣвї вѣтор кѣмпетат?

Месерїешѣл. Провервїл зїче: Дн пѣтрап нѣ е преа мѣлт пентрѣ вн вѣрват.

Дн дѣрап. Атѣта тотѣшї нѣ веа пе зї нїчї вн дѣрап!

Месерїешѣл. Дар кѣнд е сечерїшѣл де вѣкате шї косѣтѣл фѣпѣлѣї, саѣ се карѣ гѣпоїѣл, саѣ кѣнд се таїе лемне саѣ е де зїдїт саѣ де репарат чеа: атѣпчїї вѣпї веѣ шї 2 пѣтрап пе зї, ва днкъ шї маї

мѣлт. Ши че не веа стѣпнѣл дѣл веа
adeceorі servitorѣл лѣи.

Цѣран. Адевѣрат аша есте.

Преотѣл. Съ фачем сокотеалѣ не
кѣт се поате маі микѣ ши съ не фачем
осевіре дѣл тѣмп, дѣл локѣл зпѣи вѣрват
се пѣнем песте тот не о фамиліе зп пѣ-
трар де вѣнарс, аша кѣт зп маістер кѣ
тодѣ фечіоріи сѣи, зп економ кѣ тодѣ сер-
виторіи сѣи неосевінд тѣмпѣл де лѣкрѣ де
алт тѣмп, песте тот не зі веа пѣмаі зп
пѣтрар де ракіѣ.

Маі мѣлци. Атѣта не ѣ мѣлт!

(Ва зрѣма.)

Literele corespundietorie firei limbei rumanesci, si inquo que-va.

(Брѣмаре.)

Віпінд ла дѣфѣцінарѣа ортогрѣфіеі,
ка с'о поатѣ жѣдека фѣѣ-чѣне маі зшор,
кѣцѣтѣм а фѣи кѣ сѣат а пѣне дѣпѣнте прѣп-
чѣпѣл дѣп каре ам порпѣт: дѣчи:

I. Лѣмба рѣтѣнеаскѣ чеа дѣп кѣрѣдѣле
вѣсерічѣцѣи (фѣіндкѣ дѣл вѣсерікѣ се афѣл
ла тодѣ рѣтѣнѣи ачѣеа-ші) ѣ зп пѣнт ла
каре не'пчетат не-ам дѣдѣрептат лѣварѣа
а мѣнте, адекѣ ам черкат а пѣне ортогрѣ-
фѣи кѣ літере лѣтѣне пѣнтрѣ лѣмба рѣтѣ-
неаскѣ ашѣ прекѣм се афѣл дѣл кѣрѣдѣле
чѣле вѣсерічѣцѣи; ши пѣнтрѣ ачѣеа ши воім
а скрѣіе фѣѣ-каре кѣвѣнт кѣм се пропѣнцѣ
афарѣ де зпѣл, ши афарѣ де пѣнѣ перѣгѣ-
лѣрѣтѣцѣи, а вѣрор кѣзѣ се ва vedѣ дѣл
грѣматѣкѣ.

II. Аналоѣа ам дѣнѣт'о зпде о сѣфере
лѣмба ши де одатѣ о ши поѣтеѣе, дѣнсѣ

зпде о сѣфере дарѣ н'о поѣтеѣе н'ам дѣ-
нѣт'о; пѣнтрѣ кѣ не-ї де лѣпсѣ, ашѣ спре
есѣмплѣ кѣвѣнтѣл дѣсѣ лѣ скрѣіем: tessu
адекѣ дѣнем аналоѣа, карѣа не спѣне кѣ
дѣл кѣвѣнтѣле, карѣи лѣтѣнеѣе сѣнт скрѣіе
кѣ х. ачѣл х ла пої фаче ss дѣнеѣ не о
ам дѣнѣт пѣнтрѣ кѣ дѣл лѣтѣнескѣл: texo
се афѣл х, кѣчи ачѣаста не дѣл дѣрепт не-
маі ка сѣ пѣтем пѣне ss де ва поѣтѣ фѣ-
реа лѣмбеі, дѣнсѣ не ка сѣ фѣм сілѣдѣи а
скрѣіе ss дѣл локѣл лѣтѣнескѣлѣи х, не пѣн-
трѣ лѣтѣнескѣл х дарѣ скрѣіем ss чѣи пѣн-
трѣ кѣ есте о регѣлѣ ортогрѣфѣкѣ (пре-
кѣм се ва vede дѣл ортогрѣфѣѣ) карѣе не
спѣне кѣ t дѣпѣнте де е дакѣ дѣнѣт ѣ зр-
меазѣ ss сѣнѣ ка ц, прекѣм: tessu = дѣс
= texo, дѣчи не пѣнтрѣ х ам дѣнѣт пре
ss чѣи ка t сѣ сѣне ка ц. Дѣнсѣ зпде се
поате дѣпѣ, дарѣ не-ї де лѣпсѣ пѣнтрѣ че-
ва регѣлѣ грѣмѣтѣкалѣ, н'о дѣнем ашѣ кѣ-
вѣнтѣл ес лѣ скрѣіем немаі кѣ зп s пре-
кѣм: esu = ехео, ватѣр кѣ дѣл лѣтѣнѣе ѣ
скрѣіе кѣ х.

III. Регѣлѣрѣтѣеа лѣмбеі нечѣи одатѣ
не треѣе лѣсатѣ де дѣпѣнтеа окѣлор, дѣчи
не вом скрѣіе: пѣскѣтоаре (прекѣм фѣкѣ-
рѣ тодѣ грѣматѣчѣи пѣнѣ акѣм афарѣ де
зпѣл) кѣ ѣ дѣл капѣт, чѣи: пѣскѣтоарѣѣ =
nascatorѣа; пѣнтрѣ кѣ лѣмба арѣ регѣлѣ
зпѣверсалѣ, карѣе не спѣне кѣ де кѣте орѣ
зп ажепѣтѣв карѣе есе дѣл з, се мѣтѣ дѣл
нѣл фѣмееск, мѣтѣ пре ѣ дѣп капѣт дѣл
з прекѣм: вѣнѣ, вѣнѣ, = bunu, buna, алѣѣ,
алѣѣ = albu, alba, негрѣ, нѣгрѣ — negru
negră, дѣчи дарѣ ши: пѣскѣторѣѣ, ва фѣи:
пѣскѣторѣѣ = nascatorѣu, nascatorѣa, face-
torѣu, facetorѣa; aperatorѣu, aperatorѣa *) etc

*) Ва товѣма зпеле ка ачѣестѣа ле вом скрѣіе

(Деспре ачесте маї пре ларг дн ортогрѳіѳъ.) Аше даръ пої пѳнем принципїл:

„Лїмѳа рѳтѳнеаскъ съ се скрїѳъ кѳ літере лѳтїне дѳпъ лїмѳа чеа дїн кѳрѳїле вѳсерїчещї, аналоѳїа съ се дїпъ ѳнде поѳтеѳе фїреа лїмѳеї, шї съ се пѳѳеаскъ стрѳне регларїтатеа. *)

Ної вїне щїм кѳ дн кѳрѳїле челе вѳсерїчещї се аѳлѳ тѳлте кѳвїнте славоане, шї тѳлте стрѳптѳрї дн контра сїптасѳлї лїмѳеї; аше кѳвїнтеле: слѳѳѳѳъ, сповѳданїе, влаженїї, богороднїцѳъ, неаспѳъ, влагословенїе etc карї рѳтѳнеѳе сѳпт: шерѳїре, тѳртѳрїсіре, ферїчїрї, пѳскѳтоарїѳ de Дѳтнеѳеѳъ, вѳжтаре, вїнекѳвѳжтаре etc. Аше шї стрѳптѳра: „Кѳтрѳ Корїntenї а кѳрѳїї сѳптѳлї Апостол Павел четїре“ nemїне пѳ ва зїче кѳ е рѳтѳнеаскъ, кѳчї дѳпъ сїптасѳл лїмѳеї поастрѳ ар фї: „Ла четїреа кѳрѳїї сѳптѳлї Апостол Павел кѳтрѳ Корїntenї“ ла каре адаѳѳе преотѳл: „Сѳ лѳвѳт а мїнте.“ **) — Адекъ: „Сѳ

прекѳт ле пропѳндїе рошѳнїмеа днтреагѳъ, прекѳт се аѳлѳ шї дн лїмѳа вїсерїчеаскъ. Нѳскѳтоаре, фѳкѳтоаре шї алтеле фемїнїне ка ачестеа пѳ devin дела терминаѳїа „латїнѳ дн ius, чї deadrentѳла дела ablat. masc. дн ore, кѳчї фемїн. ix, ice“ аѳ перїт дїн лїмѳа поастрѳ.

Ped.

*) Есте лїмѳа кѳрѳїлор вїсерїчещї регларѳъ? — Че аналоѳїе днделѳї Дта? чеа интерпѳ дїн лїмѳѳъ, сѳѳ репортѳл лїмѳеї поастрѳ кѳтрѳ алтеле? — Ынде есте фїреа лїмѳеї поастрѳ еспресѳъ, кѳт ам зїче днфѳдїшатѳъ? Нѳтѳл дн грѳматїкѳъ? сѳѳ нѳтѳл дн пропѳндїаѳїе кѳт о ворѳїт? сѳѳ дн амѳндѳѳъ?

Ped.

**) Нікѳїрї дн кѳрѳїле вїсерїчещї пѳ чїтїм лѳвѳт, чї лѳвѳт. Че не тѳл пѳсѳ аѳѳта de пѳдїнѳ верѳї перѳгѳлаѳї? Алѳїї аѳ шї маї тѳлѳї шї пѳлѳ че ле фаче.

Ped.

лѳвѳт а мїнте ла четїреа кѳрѳїї сѳптѳлї“ etc. etc — Шї пїптрѳ ачѳеа пѳ дн дѳелеѳем кѳвїнтеле, нечї стрѳптѳра дїн кѳрѳїле вѳсерїчещї, чї дїалѳнтѳл (dialectus). — Акѳт ла ортогрѳіѳъ. —

Фоарта шї пѳтерѳл лїтерелор.

Лїмѳа рѳтѳнеаскъ аре 27 de сонѳрї, днсѳ фїреа еї поѳтеѳе (прекѳт ам вѳзѳт маї сѳс) ка пїптрѳ: Ч, Z, Ц, Ш, Т, Ъ шї Ѫ съ пѳлїѳ літере деосевїте, дѳчї де вѳзѳт кѳ пїптрѳ лїмѳа поастрѳ трѳѳѳе съ авѳм 20 de літере, шї лѳвѳнд шї пре Qu ка пре о літерѳ пѳдїоналѳ: 21, карї сѳпт ѳртѳтоарїеле: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V. — Аѳарѳ de ачесте маї пот вїнї днпїнте K, W, X, Y, Z. Днсѳ нѳтѳл дн кѳвїнтеле челе стрѳїне кѳнд вѳре отѳл съ ле скрїе прекѳт сѳпт дн лїмѳа дн каре се аѳлѳ. Днтѳрѳдїреа лїтерелор, фїнд кѳ пѳ стѳ дн контроверсїѳ, о трѳчет, шї не апѳкѳт de анѳїреа сонѳлї фїѳ-кѳреї-а, пре-кѳт ѳрѳеазѳ:

I. Пропѳндареа вокалелор.

Дїнтре вокале фїѳ-каре аре маї тѳлте сонѳрї, аше А сѳпъ ка А, Ъ шї Ѫ.

1. Ка А сѳпъ ла днчѳпѳтѳл кѳвїнтелор, карї пѳ се днчѳп кѳ ан шї дѳпъ п ѳрѳеазѳ алѳ консонѳнтѳ, — сеаѳ кѳ амѳ — ла мїжлокѳл кѳвїнтелор дакѳ аре топ шї дѳпъ дѳнѳсѳл пѳ ѳрѳеазѳ сїлаѳа на, не, п кѳ алѳ консонѳнтѳ дѳпъ сїне сеаѳ mb, mp, шї аѳарѳ de kondїѳїа каре вїне сѳѳ 2. Ла капѳтѳл кѳвїнтѳлї кѳнд аре топ, аѳарѳ de: da = дѳ, sta = стѳ, fa = фѳ шї de persoana а зїа сѳптѳратїкѳ дн тѳмпѳл

Virescenu = Бзкрещеан; caruescu = къръччан; casulenu = къшълеан; gré = преа; a vedé = a vedea etc.

3. Ка „ъ“ сѣпъ ла мѣжлокъл кѣвинтелор дакъ п'аре топ сеаѣ ши де аре дакъ дѣпъ дѣпсѣл пѣ зрмеазъ с, р, г, s, кѣ алте консонанте дѣпъ сине сеаѣ г, l, кѣ алте консонанте лнаинте де сине — маѣ лноколо лнаинте де сѣлабеле: tate, tatî, totîu, totîa, totî, totîe, ши лп пѣртѣчаоа: ге, прекъм: fetatu = фѣтат; pecatu = пѣкат; pera = пѣръ; bunetate = вѣпътате; culegetoriu = кѣлегъторѣз; facetoriu = фѣкъторѣз; respundiu = рѣспѣнзѣ; refaciatu = рѣсфѣчат etc.

(Ва зрма.)

№. 2 ши 3 din Magazinъl istoric pentrѣ Dacia — voidn аша дѣштълоаселе лмпредѣзрѣрѣ — пѣмаѣ акъта не венѣ ла окѣ.

Фѣръ сѣ авем timp de а не словози ла о реченсѣ дѣпъ кѣм ар мерѣта ачаестъ тѣлт лѣздатъ лнтрепрѣндере ши лп ачещѣ доѣ №рѣ, не тѣрѣпѣм а скоате ачѣ пѣмаѣ матерѣле че се копрѣнд лп амѣлдоѣ ши кѣре сѣпт:

Исторѣле Domnilor Цѣрѣѣ ромъпещѣ де Констандин кѣпитанъл. — О кронѣкъ че лтвѣрѣдѣшазъ маѣ тѣлт саѣ маѣ пѣцип исторѣа а кѣтор треле провинѣѣ але Дачѣѣ.

„Ромъпѣ ши фанариоѣѣ де N. B.“ — О дисертациѣ делѣкатъ, кѣреѣа асемenea саѣ ши маѣ лѣтинсѣ прекът щѣм ши поѣ, се асента маѣ де тѣлт.

„Хрѣсов дела Иоан Леон ВВ. пентрѣ иронѣреа гречѣлор din царѣ 1631.“ Хрѣсов кѣре п'аѣ фолосѣт пѣмѣк, прекъм пѣчѣ ал

теле маѣ тѣрѣзѣ; пентрѣ къ гречѣѣ vizantinî din timpѣрѣле векѣ лпчепѣсѣрѣ а прѣвѣ лп ипѣма лор ла прѣнципате ка ла пропрѣетатеалорjure imperii romano-byzantinî, саѣ чел пѣцип ка ла о ангѣрѣ лп timpѣрѣ де пѣпасте. Ачаестъ idee ши лпкъ алта зна че п'аре лок а о атинѣ ачѣ, се лптинѣ ка ши фѣрѣл рошѣ лп фѣпѣле дела корѣвѣиле енглезе песте тоатъ исторѣа прѣнципателор.“

„Карте а овѣдещѣ адѣпѣрѣ а дѣрѣѣ пентрѣ треѣ воѣерѣ dovedidî de фѣрѣ ванѣлор вѣстѣерѣѣ 1652.“

„Хрѣсов дела Иоан Радъл Леон ВВ. пентрѣ иронѣреа гречѣлор din царѣ, 1669.“ Detto. — —

„Спѣтаръл Иоан Кантакъзино.“

„Карте де жѣдекатъ дела Иоан Матеѣв. Басарав ВВ. 1633.“

„Хрѣсов дела Иоан Влад ВВ.“

„Иоан Тѣвтѣл маре логофѣт.“

„Логофѣтѣл Miron Costin Исторѣкѣл Молдавѣѣ.“

„Бѣлетѣн вѣвѣлиографѣк.“

Исторѣ вѣсерѣчаескъ.

Avzim къ Преасѣндѣа Са прѣрѣнтеле Неофѣт мѣтрополѣтѣл Цѣрѣѣ ромъпещѣ аѣ хотѣрѣжт а тѣпѣрѣ а доа оарѣ компендѣл Исторѣѣ вѣсерѣчещѣ че с'аѣ tradъс де пѣхарѣпѣкѣл Ал. Цеаноглѣ Лесвѣодакс ши с'аѣ тѣпѣрѣт лп апл ачеста. А доа edicъie ва фѣ лтвобогъдѣт къ кѣтева докѣменте нѣп прѣвѣтаре ла ѣерарѣа ромъпѣ. — Дела Блаж лпкъ пѣ се вестеще, къ аколо с'аѣ фѣкът планъл де тѣлт, а мѣжлочѣ скѣпареа де сѣпт векѣл секвестрѣ а Исторѣѣ вѣсерѣчещѣ скрѣсѣ ши тѣпѣрѣтѣ де Петрѣ Maior, адъогъндѣвѣ знеле рефлексѣѣ.